

I/ PŘEDMLUVA. ÚVODNÍ MYŠLENKY	7
1. Příčiny, důvody a okolnosti vzniku knihy. Východiska, forma zpracování, omezení a zaměření obsahu	7
2. Základní rozčlenění hudby	10
3. Hlavní cíle, rozvržení látky a využití publikace. Literatura	11
II/ K OTÁZKÁM UMĚLECKÉ A KOMPOZIČNÍ PEDAGOGIKY	13
A) Konfliktní pole v umělecko-pedagogických vztazích	13
1. Konflikt generační, názorově-stylový a osobnostně-pracovní. Dialektika uměleckého a vědeckého vývoje	13
2. Diferencované umělecké pracovní postupy ve vztahu k obecným principům geneze a funkce uměleckého díla	14
B) Smysl a účinnost umělecké výchovy a výuky	15
1. Krajnosti nepedagogického a totálně pedagogického názoru v oblasti umění. Tři stupně úrovně umělecké činnosti	15
2. Aspekty, složky, prostředky a stránky pedagogického procesu	17
3. Struktura osobnosti	19
C) Hudební pedagogika jako prolnutí sfér pedagogiky, muzikologie a hudby	21
1. Vazby umění a vědy, praxe a teorie. Členění a zaměření hudební teorie	21
2. Specifické předpoklady a požadavky hudebního a kompozičního studia. Hudebnost, hudební nadání, talent, inspirace	23
D) Modernizace pedagogického a didaktického procesu	26
1. Specializační, integrační a integračně-specializační činnosti a výchovné tendence	26
2. Soulad zásad problémové (projektové, programované), polystetické a integrované výchovy se základními úkoly komunistické výchovy	27
3. Diferenciace, koordinace, kontinuita a kvantifikace studia	29
4. Nezbytnost zlepšení úrovně hudební výchovy v jejím obsahu, její organizaci a didakticko-metodické technice	30
E) Úroveň vysokoškolského studia hudebních oborů, speciálně skladby	33
1. Požadavky a realita studijního vstupu a průběhu. Experiment ve smyslu tvůrčího výzkumu	33
2. Výstupní profil absolventa realizovaný v odpovědném prostředí školy a společnosti. Postavení hlavního odborně-profilového předmětu a jeho pedagoga	37

512	III/ VĚDECKÁ SVĚTONÁZOROVÁ ZÁKLADNA UMĚLECKÉ TVORBY	41
	A) Začlenění umění a hudební kompozice do kontextu duchovní kultury a forem společenského vědomí (nadstavby)	41
	1. Postoj k stěžejním obecným otázkám umění a umělecké tvorby	41
	2. Struktura hmoty (objektivní reality, univerza, světa) z hlediska filozofických kategorií. Činnost, práce, kultura	42
	3. Nadstavba jako souhrn třídně ideologických forem společenského vědomí. Ideologie ve sféře umění	45
	B) Hlavní ideologicky socialistické kultuře a umění neadekvátní tendence a jejich východiška	46
	1. Deideologizace, netřídnost, nestrannost. Vyústění pragmatické kulturologie, ideologicko- -kulturního pluralismu, konvergence, koexistence a kooperace v nadřazení subjektivismu a autonomnosti kultury a umění	46
	2. Antropologicko-existencialistické a biologicko-psychoanalytické pojetí kultury a umění, obe- střené mystériem intuice a neomezené svobody. Teorie duchovních elit a kulturního opožďo- vání mas s rysy depersonalizace, nihilismu, absurdity a teismu. Teorie kultury jako hry	48
	3. Pojetí umění preferujícího umělecký materiál, formu a technologii	51
	4. Ignorance kulturního dědictví	51
	C) Pokrokový světový názor — východiška správné občanské a odborně-specializační orientace a činnosti umělce	52
	1. Světový a životní názor jako projevy vědomí (kapacity a úrovně osobnosti), jejich charakteris- tika, souvislost a průnik do umění	52
	2. Podstata přejímání uměleckého odkazu	55
	IV/ OBECNÉ JEVY A PROBLÉMY UMĚNÍ A HUDEBNÍ SKLADBY	56
	A) Pojetí a funkce umění a hudby v socialistické společnosti	56
	1. Cíle a úkoly socialistické kulturní revoluce	56
	2. Umění v komplexu osvojování skutečnosti, jeho dialektická celistvost a polyfunkčnost	57
	3. Hudba jako zvláštní umělé prostředí, otevřený systém. Umění a non-umění	60
	B) Hudební projev jako specifický projev života (životní aktivity)	61
	1. Hudební projev jako dialektický vztah činnosti a výtvoru (produktu). Vnější a vnitřní činnost. Vnitřní činnost jako nezastupitelný faktor tvorby, realizace i recepce díla	61
	2. Hudební dílo jako jednota objektových a subjektivních podob, jako variantní množina existu- jících a možných artefaktů	61

C) Komunikace umělce, díla a publika. Angažovanost 62 513

1. Sociologické aspekty informace a komunikace 62
2. Interakční trojúhelník jako symbol mnohohrstevnatosti sociálně komunikační dimenze hudby. Výraz doby a sebevýraz tvůrce. Sociální role a vztahy umělce, díla, recipienta umění, mikro-publika a makropublika 63
3. Společensky pokroková angažovanost umění jako nejvyšší stupeň a cíl komunikačních snah 66

D) Sdělovací schopnost hudby 68

1. Sémiotický (sémantický) přístup k hudbě. Hudba jako odraz, znak, mimeze 68
2. Hudba a jazyk (řeč) 75
3. Struktura a dění systému hudebního projevu (díla) 76
4. Vztahy hudební formy, hudebního obsahu a programu. Hudba absolutní a programní 80

E) Hudební percepce, analýza, hodnota 82

1. Interdisciplinární vazby hudby a psychologie. Stupně vnímání a prožívání hudebního projevu 82
2. Druhy hudební analýzy. Hodnocení hudebního díla 87

F) Hudební myšlení, tvorba, metoda 88

1. Specifikum hudebního myšlení 88
2. Proces umělecké tvorby, jeho intelektuální (racionální), emocionální a volní složka; podíl vědomí a nevědomí (intuice) 92
3. Umělecká metoda. Realita, realismus, socialistický realismus 93

V/ SPECIÁLNÍ KONCEPČNÍ A TECHNOLOGICKÉ JEVY
A PROBLÉMY SOUDOBÉ SKLADBY 100

A) Rekapitulace struktury a dikce hudebního vývoje 100

1. Shrnutí principů obecných východisek kompozice 100
2. Periodizace hudby, její slohy a styly 101
3. Styl pravěkých (přírodních) kultur 107
4. Starověký styl orientální a řecký 123
5. Středověký evropský styl duchovní a světský 146
6. Raný středověký evropský vícehlas 156
7. Ars antiqua 161
8. Ars nova 171
9. Styl nizozemských škol 179
10. Syntézy polymelodického sluhu 190
11. Styl baroka 204
12. Styl rokoka 214
13. Styl klasicismu 217
14. Styl romantismu a raných syntéz-modifikací a inovací melodicko-harmonického sluhu 226
15. Styl impresionismu 241

1. Historické skladebné zkušenosti a soudobá hudba. Ovlivnění, programové směrníky a stav hudebního myšlení v prvních desetiletích 20. století	250
2. Přehled a souhrnné rysy novodobé skladebné praxe	261
a) vývojová kyvadlová spirála se vzrůstem výrazově-technologické a druhové rozmanitosti, polystylovosti a polyslohovosti	261
b) posun a překrývání hudby (technologie) obecně přijaté, používané a použitelné	261
c) proměny hierarchizace hudební tkáně (modalita, tonalita-atonalita, centrika-acentrika, tematika-atematika)	264
d) meze hudebního umění (skladatelské profese)	282
e) vrstvy tvůrčího úsilí (novátorství, experiment, neoprodukce, epigonství)	283
f) pokrok, současnost, soudobost, tradice, modernost, avantgarda	286
g) druhy kompozičních faktur	289
h) montážní (montážně-kolážní) a mixážní (mixážně-kolážní) tektonika v souvislosti s individualizací hudební formy	
3. Kompendium soudobých skladebných směrů a technik	293
a) rozšířená tonalita a modalita, mikrointervalika, pandiatonická kompozice	293
b) neorganizovaná (volná) a organizovaná atonalita, seriální, dodekafonická a seriální technika	332
c) strukturalismus	362
d) punktualismus	373
e) hudba elektroakustická	374
f) aleatorika (forma otevřená, variabilní, víceznačná, momentová; aproximativnost, alternativnost, polyverzionálnost) a hudba témbrů	385
g) bimedialita, hudba grafická, multimediální produkce (hudební divadlo, instrumentální divadlo, teamwork)	401
h) kybernetika a hudba (hudba stochasticko-algoritmická, computer music)	419
i) nová jednoduchost (new simplicity) a citovost, hudba minimální, ostinně repetiční	421

C) Hudební dílo jako projekt 432

1. Projektová hudební kompozice (projektová kompoziční metoda) jako projev emocionálně-intelektuální (intuitivně-racionální) synteticko-analyticko-syntetické skladatelské činnosti	432
2. Podnět a záměr zrodu kompozice	434
3. Tvůrčí idea a představa spojená s volbou základních vyjadřovacích prostředků	436
4. Grafický hrubý a detailní kompoziční plán	438
5. Hudební realizace grafického kompozičního plánu	454
6. Korekce detailů a skladebného celku	469
7. Zásady soudobé hudební notace	470

VI/ ZÁVĚR. PERSPEKTIVY 474

SEZNAM PŘÍKLADŮ A NÁČRTŮ 479

LITERATURA 493